

TOOLKIT

Passend Kunst- en Cultuuraanbod
voor jonge Noordwijker(houters)
en Zilkers

2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Jongeren en jongvolwassenen	3
Stimuleren, informeren en motiveren	3
Leeswijzer.....	3
1. Welk aanbod is er in de gemeente Noordwijk?	4
2. Een jonger bestuur; wat zijn de mogelijkheden?	6
3. Creatieve cursussen/workshops	7
4. Festivals, uitgaansgelegenheden en concerten	10
5. Tips, opmerkingen en het vervolg	12
Bronnenlijst.....	13

Wilt u de toolkit per mail ontvangen?

Laat het ons dan gerust weten! Stuur een mail naar: gemeente@noordwijk.nl

Heeft u een tip of idee?

Heeft u een tip of idee om de toolkit verder uit te breiden? Dan ontvangen wij dit graag via gemeente@noordwijk.nl

Inleiding

Van de verschillende evenementen aan het strand in de zomermaanden, tot aan de vele mooie theatervoorstellingen die het hele jaar door te zien zijn in de Muze. De gemeente Noordwijk is een gemeente waar altijd veel aandacht wordt geschonken aan kunst en cultuur. Ook qua verenigingen heeft de gemeente Noordwijk een breed scala aan opties. Toch blijkt uit [de Cultuurnota, Cultuur in de Kern gemeente Noordwijk 2022 – 2025](#), dat veel creatieve en culturele instellingen het als een uitdaging ervaren om jongeren en jongvolwassenen te bereiken en te stimuleren om zelf kunst te maken, kunst te bekijken of lid te worden van een vereniging. Omdat deze instellingen graag nog vele jaren in de gemeente willen voortbestaan, is het belangrijk dat er meer kennis is over de manieren waarop het kunst en culturaanbod in de gemeente Noordwijk ook aantrekkelijk is voor jonge mensen. Hierom heeft de gemeente onderzoek verricht naar het kunst- en culturaanbod voor jongeren en jongvolwassenen. Past het huidige aanbod bijvoorbeeld wel bij jonge mensen? En hoe kunnen we het aanbod nog aantrekkelijker maken?

Methode

Om informatie te verzamelen zijn er de afgelopen 6 maanden 19 gesprekken gevoerd met verschillende creatieve en culturele instellingen in de gemeente. Hiernaast is er een online vragenlijst uitgezet om zoveel mogelijk input te krijgen van jonge mensen. Deze is op verschillende manieren verspreid. Bijvoorbeeld via sociale media en ansichtkaarten.

Jongeren en jongvolwassenen

Dit project focust zich op jonge mensen, tussen de 16 en 35 jaar, woonachtig in Noordwijk (Binnen en aan Zee), Noordwijkerhout en de Zilk. Er is voor deze doelgroep gekozen omdat uit gesprekken met de creatieve en culturele instellingen blijkt dat de kloof die zij ervaren voornamelijk met deze groep mensen is.

Stimuleren, informeren en motiveren

De toolkit heeft als doel om te *stimuleren, informeren en motiveren*. Deze toolkit is een eerste stap om hetgeen dat de gemeente Noordwijk aan kunst en cultuur biedt, ook aantrekkelijk te maken voor jongeren en jongvolwassenen. Op den duur hoopt de gemeente dat meer mensen uit de doelgroep de noodzaak zien om mee te denken aan deze vervolg stappen.

Leeswijzer

In deze toolkit komen vier wegen aan bod die u kunnen helpen met het bereiken van mensen tussen de 16 en 35 jaar. Deze luiden:

1. Passende manieren van marketing
2. Verjongen van het bestuur
3. Aanbod van creatieve workshops en cursussen
4. Aanbod van festivals, uitgaansgelegenheden en concerten

In deze toolkit leest u welke ideeën en behoeften er leven onder de doelgroep. Elk hoofdstuk bevat handige tips & tricks om de doelgroep meer te prikkelen. De resultaten van de vragenlijst zijn apart op te vragen.

1. Welk aanbod is er in de gemeente Noordwijk?

Met de vragenlijst heeft de gemeente allereerst onderzocht hoe de doelgroep het huidige kunst- en culturaanbod ervaart. Op de vraag: "Vind jij dat het aanbod van kunst en cultuur dat jij kent in de gemeente Noordwijk, past bij mensen van jouw leeftijd?" heeft 69.8% van de respondenten aangegeven dat het Kunst- en Culturaanbod in de gemeente Noordwijk niet past bij mensen tussen de 16 en 35 jaar. Ook is 75% van de respondenten geen lid van een vereniging. Enkele redenen hiervoor zijn onwetendheid over het aanbod, te weinig tijd en te weinig passend aanbod.

Variatie in aanbod

Veel instanties binnen de gemeente Noordwijk maken al jaren gebruik van dezelfde manier van marketing. Denk bijvoorbeeld aan de manier waarop, nieuwe voorstellingen, exposities of een nieuw verenigingsjaar wordt aangekondigd. Het is belangrijk voor instanties om scherp te hebben wie ze nou precies willen bereiken. Het blijkt namelijk dat de huidige manier van marketing vaak niet aanslaat bij jongeren of jongvolwassenen. Deze doelgroep leest bijvoorbeeld vaker Instagram verhalen dan de krant. Ook qua flyers en posters is het belangrijk om een marketingstrategie te kiezen die de juiste doelgroep aanspreekt. Het is essentieel om te begrijpen dat de vorm van marketing die ouderen goed bereikt, niet per se hetzelfde effect zal hebben op jongeren en jongvolwassenen.

69.8% van de respondenten vindt dat het Kunst- en Culturaanbod in de gemeente Noordwijk niet past bij mensen tussen de 16 en 35 jaar.

Marketingstrategie aanpassen op jonge mensen

Een aantal jonge mensen die persoonlijk gesproken zijn voor dit project, hebben bijvoorbeeld aangegeven dat de exposities binnen musea vaak hetzelfde zijn. Deze hebben ze dan al heel vaak gezien. Dit heeft invloed op de mate waarin er interesse wordt getoond. Nu hebben verschillende musea juist aangegeven nieuwe exposities te hebben ontwikkeld in de hoop dat er meer jonge mensen op af komen. Toen dit werd aangegeven aan de voor dit project gesproken jonge mensen, lieten ze weten hier totaal geen weet van te hebben. Dit heeft dus met de marketingstrategie te maken. Creatieve en culturele instellingen moeten daarom overwegen of hun marketingstrategieën wel aansluiten bij die van jonge mensen.

Tips & Tricks:

1. Overweeg om marketing trainingen gericht op het bereiken van jongeren en jongvolwassenen te volgen.
2. Vanuit de vier P's: Publiek, Personeel, Programma en Partners (Code Diversiteit & Inclusie) onderzoeken hoe het publiek van de toekomst eruit ziet. Welke nieuwe inwoners gaan onderdeel uitmaken van uw organisatie? Hoe kan er vanuit een inclusieve gedachte gewerkt worden aan de toegankelijkheid van bijvoorbeeld een evenement? En hoe zorgt het voor meer deelnemers?¹

---

¹ Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland, 2022.

3. Volg marketingtrainingen bij [cultuurmarketing](#). Zij bieden verschillende soorten trainingen, workshops en cursussen aan in het kader van marketing. Denk bijvoorbeeld aan een workshop online adverteren met Instagram en Facebook, een cursus content marketing of een cursus campagne ontwikkeling.
4. Ook de [erfgoed academie](#) biedt jaarlijks verschillende soorten marketing cursussen aan die zich onder anderen focussen op sociale media.
5. Vul de Cultuurpunt Noordwijk [evenementenplanner](#) ruim op tijd in zodat creatieve en culturele instellingen rekening kunnen houden met elkaars geplande evenementen. Zo voorkomen we overlap in evenementen.
6. [YoungPWR](#) is een jonge organisatie waar ze naast het adviseren over verschillende onderwerpen waaronder marketing, ook workshops en masterclasses geven. Hiernaast zijn ze in te zetten voor de organisatie van diverse evenementen.
7. Het [LKCA](#) biedt jaarlijks verschillende soorten marketing cursussen aan die zich onder anderen focussen op sociale media en cultuurparticipatie van jongeren en jongvolwassenen.
8. Lees het boek *Contentmarketing en Community Building* van Irma Machielse. Dit boek focust zich op diverse sociale media kanalen en legt stapsgewijs uit hoe deze het beste kunnen worden ingezet voor het aantrekken, activeren en vasthouden van de doelgroep.

Voorbeelden:

- ❖ Om de vragenlijst onder aandacht te krijgen van de doelgroep heeft de gemeente Noordwijk onder anderen gebruik gemaakt van online advertenties. Deze werden zo ingesteld dat mensen tussen de 16 en 35 jaar die in de gemeente Noordwijk wonen de advertentie over de vragenlijst op Instagram en Facebook te zien kregen. Ook door respondenten werd aangegeven: *“Zorg voor meer aanbod en advertising. Ik heb nog nooit iets meegekregen via sociale media buiten de advertentie van de enquête.”*

2. Een jonger bestuur; wat zijn de mogelijkheden?

Een tweede manier om beter in te spelen op mensen tussen de 16 en 35 jaar is het verjongen van het bestuur. Veel creatieve en culturele instanties in de gemeente Noordwijk hebben een bestuursraad. Wanneer er wordt gezocht naar raadsleden die jonger zijn, door bijvoorbeeld aan te geven dat de functie goed zal staan op een CV, zal dit beter bij kunnen dragen bij het bereiken van jonge mensen. Jongere raadsleden weten namelijk beter waar jonge mensen zich mee bezighouden en op welke manier deze doelgroep kan worden geënthousiasmeerd om deel te nemen aan door creatieve en culturele instellingen georganiseerde activiteiten. Ook kan het hebben van een jonger bestuur zorgen dat een creatieve of culturele instelling blijft voortbestaan.

Tips & Tricks:

1. Overweeg mogelijkheden om uw bestuur aantrekkelijker te maken voor jonge mensen en neem één of meerdere jonge bestuursleden aan.
2. Bedenken welke voordelen er aan bestuurslidmaatschap verbonden zijn die jonge mensen kan stimuleren.
3. Volgens de Landelijke Kennisagenda 2017-2020² wordt de betrokkenheid van jongeren vergroot wanneer zij verantwoordelijk zijn voor de organisatie van een activiteit. Deze betrokkenheid kan namelijk leiden tot enthousiasme om kennis en vaardigheden door te geven aan een volgende generatie. Geef jonge mensen de kans om de regie te nemen.
4. Zorg voor betrokken coaching van bestuursleden met meer ervaring zodat jonge bestuursleden van hen kunnen leren.
5. Sta open voor vernieuwing. Sluit als creatieve of culturele instelling aan bij de belevingswereld van jonge mensen. Bied een veilige omgeving aan jonge mensen zodat ze zich thuis voelen en durven experimenteren.
6. Omdat de afgelopen jaren zwaar hebben gewogen voor verenigingen en organisaties die zich bezighouden met kunst en cultuur, biedt het ministerie van OCW [herstelsteun](#) aan amateurkunstgroepen (verenigingen en andere creatieve en culturele instellingen). Onder anderen is deze steun verweven in de Samen Slim Deelnemers Werven en de Begeleiding en Coaching workshops en trainingen.

Voorbeelden:

- Om jonge mensen te stimuleren maakt de Boxmeerse Vaart in Boxmeer bijvoorbeeld gebruik van nieuwe systemen waarbij jonge bestuurders meelopen met oudere mentoren uit het bestuur om zo te leren hoe de processen in elkaar zitten.³
- Het Zomercarnaval in Rotterdam ontwikkelde nieuwe vacatures voor bestuursleden. Ook ontwikkelde ze de nieuwe functie van projectmanager waarbij jonge bestuursleden meer de uitvoerende rol kregen. Zo weten ze precies wat er binnen de organisatie speelt en kunnen ze de andere bestuursleden en eventuele vrijwilligers adviseren.⁴

² Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland, 2017.

³ Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland, 2022.

⁴ Ibid.

3. Creatieve cursussen/workshops

Een derde manier om de doelgroep te trekken, is het aanbieden van creatieve workshops en cursussen. Uit de resultaten van de vragenlijst is gebleken dat er veel vraag is naar creatieve cursussen en workshops. Dit zijn cursussen van bijvoorbeeld 16 lessen of workshops en masterclasses die een paar keer in het jaar gegeven worden. Het aanbod van de cursussen en workshops zijn makkelijk vindbaar en overzichtelijk. Dit kan bijvoorbeeld door gebruik te maken van een overzicht waarin ook wordt aangegeven voor welke leeftijdscategorie de cursus of workshop bedoeld is. Hiernaast moet het aangeven of het aanbod voor beginners of gevorderden is. Wellicht kunnen workshops en cursussen uiteindelijk voor lidmaatschap zorgen.

Het prikkelen van jonge mensen

Het is belangrijk voor creatieve en culturele instellingen om zich te realiseren dat tijden veranderen. Jonge mensen willen graag weten waar ze aan toe zijn, waar ze naartoe werken en hoe lang dit allemaal zal duren. Verschillende instellingen zijn al bezig geweest met het prikkelen van jonge mensen. Zo zijn er een aantal bezig met het aanbieden van projectmatig aanbod. Iemand kan zich bijvoorbeeld voor 4 maanden aanmelden. Diegene werkt dan met de andere leden naar een bepaald optreden toe.

Respondenten hebben meer behoefte aan creatieve cursussen en workshops

---

Wat als projectmatig niet lukt?

Nu is het natuurlijk zo dat niet elke instelling zich kan veroorloven om projectmatige wijze te werk te gaan. Zo hebben fanfarekorpsen echt mensen nodig op wie ze kunnen rekenen en die talent hebben in het bespelen van een instrument. Een oplossing zou kunnen zijn het invoeren van 'slapende leden.' Leden waarvan je weet dat ze talent hebben, maar niet altijd aanwezig kunnen zijn. Laat ze per gepland optreden auditie doen zodat u kunt toetsen in hoeverre ze nog even goed zijn. Ook is het vernieuwen van de muziekstukken die gespeeld worden en het moderniseren van de uniformen in samenwerking met jonge leden, een methode om jonge mensen te enthousiasmeren.

Fusie?

Aansluitend is het belangrijk voor creatieve en culturele instellingen om te bedenken of ze willen voortbestaan vanwege de passie voor het vak of vanwege de rijke geschiedenis van de instelling. Het kan nou eenmaal zo zijn dat er een punt komt waarbij sommige instellingen moeten fuseren willen ze voortbestaan. Dit kan binnen de eigen dorpskern zijn of een andere.

Tips & Tricks:

1. Onderzoek welke mogelijkheden er zijn om als creatieve en/of culturele instelling projectmatig te werk te gaan.
2. Overwegen of het mogelijk is om effectief en efficiënt gebruik te maken van 'slapende leden.'
3. Bedenk met welke vormen van samenwerking uw instelling akkoord zou gaan. In het achterhoofd hebbende dat er ooit een moment zal komen dat u hulp nodig heeft bij het voortbestaan.

Voorbeelden:

- ❖ Bob Ross staat bekend om het gemak waarmee hij landschap schildert. Op meerdere plekken in het land worden workshops aangeboden. Iedereen kan binnen 2 uur een Bob Ross geïnspireerde schilderij maken. Ervaring maakt hiervoor niet uit en het wordt vaak gezien als een gezellig en creatief uitje.
- ❖ Schilderfeesten worden steeds vaker gegeven in Nederland. Jongvolwassenen kunnen hier onder het genot van een hapje en drankje op een laagdrempelige manier kennis maken met schilderen.
- ❖ Danscursussen/workshops. Beginners en gevorderden kunnen zo verschillende dansstijlen uitproberen.
- ❖ Theatercursussen waarbij men binnen een aantal lessen leren acteren, improviseren of hoe je een theatervoorstelling kunt maken.
- ❖ In de gemeente Utrecht heb je [House of Clay](#) waar een ieder die nieuwsgierig is naar klei verschillende cursussen en workshops kan volgen.
- ❖ Zangcursussen waarbij beginners en gevorderden binnen een paar lessen leren over de verschillende zangtechnieken.
- ❖ Muziek masterclasses waar men bijvoorbeeld leert hoe muziek wordt geproduceerd.
- ❖ Muziektheater VAKK Hardenberg wist in 2005 nieuwe jonge leden aan te trekken door de muziek van operette naar musical te veranderen. Het was voor hen van groot belang om met de tijd mee te gaan.⁵

Inzetbare fondsen:

- [De Janivo Stichting](#) biedt financiële steun aan, onder anderen, projecten die zich focussen op uitingen creativiteit. Het doel van de Janivo Stichting is het inspireren en bieden van kansen voor zelfontwikkeling voor jonge mensen tot en met 25 jaar.
- [De Gravin van Bylandt Stichting](#) stimuleert kunst en cultuur in Nederland. Tentoonstellingen en projecten van musea, die geregistreerd zijn in het Museumregister, komen in aanmerking voor subsidie.
- [Fonds 21](#) biedt subsidie aan projecten en activiteiten die zich focussen Kunst & Cultuur, Jongeren & Maatschappij of Kunst & Educatie. De projecten of activiteiten moeten binnen een bepaald tijdsbestek plaatsvinden en er is sprake van een duidelijk begin en einde.
- [Het Prins Bernhard Cultuurfonds](#) biedt stichtingen en verenigingen die zich bezighouden met beeldende kunst, monumentenzorg, geschiedenis & literatuur, muziek, theater/film en natuurprojecten financiële ondersteuning.

---

⁵ Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst, 2016.

- [Het Fonds voor Cultuur Participatie](#) heeft een open oproep gedaan aan creatieve en culturele instellingen waarbij ze vanaf 23 januari 2023 subsidie kunnen aanvragen. Zo willen ze de toegankelijkheid van cultuurparticipatie voor en door jonge mensen tussen de 12 en 27 jaar stimuleren.
- [Het VSB fonds](#) biedt financiële ondersteuning aan creatieve en culturele instellingen, ook op vrijwillige basis, die zich inzetten om mensen te bereiken en verbinden door middel van kunst en cultuur in de vrije tijd.
- [Het Kunstgebouw Rijswijk](#) biedt een lijst met de verschillende fondsen die financiële ondersteuning bieden aan verenigingen en andere culturele instellingen in Zuid-Holland.
- [Cultuurpunt Noordwijk](#) biedt een overzicht van de specifieke fondsen die culturele en creatieve instellingen binnen de gemeente Noordwijk ondersteunen.

4. Festivals, uitgaansgelegenheden en concerten

Tot slot laten de resultaten van de vragenlijst zien dat er veel behoefte is aan meer festivals, uitgaansgelegenheden en concerten. Dit is iets dat duidelijk gemist wordt door de doelgroep. Ondanks het feit dat de gemeente Noordwijk jaarlijks plezier mag beleven van het Loungefest en Neighbours op het strand, wordt dit niet als voldoende ervaren. Volgens de doelgroep wordt hier te weinig aandacht aan besteed. De afgelopen twee jaar is het natuurlijk moeilijk geweest om dit te realiseren. Nu dit soort evenementen weer kunnen, is het extra belangrijk om hier aandacht aan te besteden.

Tips & Tricks:

1. Overwegen wat de mogelijkheden zijn om meer vormen van podiumkunst aan te leveren aan de doelgroep.
2. Overwegen op welke termijn dit mogelijk is. Ook wat, wie en binnen welk budget hiervoor nodig zijn.
3. Onderzoeken welke artiesten de doelgroep graag zou willen zien en welke muziekstijl de doelgroep over het algemeen graag zou willen horen.

Voorbeelden:

- ❖ Foodtruck festivals. Grote openluchtrestaurants waar gerechten bereid worden in mobiele keukens. Hiernaast kan men ook genieten van diverse vormen van entertainment. Denk bijvoorbeeld aan toneelstukken van jonge theatermakers, kunst en jonge muzikanten.
- ❖ Sterren Muziekfeest op het plein. Dit feest van de AVROTROS was op 15 augustus 2007 een groot succes onder de inwoners van de gemeente Noordwijk. Organiseer een soortgelijk feest met optredens van grote artiesten.
- ❖ Noordwijk open air festival. Een festival waar men kan genieten van verschillende soorten evenementen op één festival. Dit kan verspreid over meerdere dagen. Denk aan openlucht concerten, Latin of techno dansfeesten en foodtrucks.
- ❖ Concerten aan zee. Een concert met uitzicht op de Noordzee. Ook kan daar een extra element van straattheateracts aan toe worden gevoegd samen met een divers aanbod aan eten en drinken van horecaondernemingen in de gemeente.
- ❖ Gamehalls. Een plek waar jong en oud kan genieten van een diverse mix aan spellen. Denk bijvoorbeeld aan arcadespellen en videogames.
- ❖ Live optredens lokale bands. Bands kunnen bijvoorbeeld in de (tijdelijke) Schelft of het SJC, een laagdrempelige en betaalbare plek, optreden. Voor meer informatie over het gebruiken van deze locaties kunt u contact opnemen met Cultuurcoach Ruby (ruby@sportbedrijfnoordwijk.nl).

Uit de vragenlijst is gebleken dat de doelgroep graag meer met kunst en cultuur bezig zijn op het strand, in strandpaviljoens of in de Muze. Maak gebruik van deze locaties met behulp van de volgende **fondsen**:

- Het [fonds Podiumkunsten](#) biedt subsidie aan, onder anderen, creatieve en culturele instellingen met een relatief klein podium die gevarieerde podiumkunstenaanbod aanbieden. Ook aan instellingen die poppodium festivals of concerten programmeren en hier graag een bijdrage voor willen. Aansluitend aan instanties die buitenlandse producties op Nederlandse festivals willen programmeren.

- [Fonds 21](#) biedt financiële ondersteuning aan projecten die kunst en cultuur toegankelijk willen maken voor een breed en/of nieuw publiek. Hiernaast biedt Fonds 21 ook ondersteuning aan meerdaagse festivals met voornamelijk artistieke visies.
- [Het Stimuleringsfonds](#) stimuleert onder anderen festivals om het publieksbereik te vergroten en de interesse in cultuur te vergroten door middel van de subsidie die zij bieden.
- Omdat de afgelopen jaren zwaar hebben gewogen voor verenigingen en organisaties die zich bezighouden met kunst en cultuur, biedt het ministerie van OCW [herstelsteun](#) aan amateurkunstgroepen (verenigingen en andere creatieve en culturele instellingen). Ook activiteitenfinanciering, zoals festivals worden aangeboden via de subsidieregeling [Music Support](#) van Popunie.
- [De Gravin van Bylandt Stichting](#) stimuleert kunst en cultuur in Nederland. Onder anderen steunt de stichting festivals en professionele instanties op het gebied van muziek, ballet, toneel en beeldende kunst.
- [Het Kunstgebouw Rijswijk](#) biedt een lijst met de verschillende fondsen die financiële ondersteuning bieden aan verenigingen en andere culturele instellingen in Zuid-Holland.
- [Cultuurpunt Noordwijk](#) biedt een overzicht van de specifieke fondsen die culturele en creatieve instellingen binnen de gemeente Noordwijk ondersteunen.

5. Tips, opmerkingen en het vervolg

Als laatst werd er aan de respondenten gevraagd of ze nog tips en andere opmerkingen hadden die de gemeente eventueel mee zou kunnen nemen. Enkele van deze zijn:

Tips

1. Passender bioscoopaanbod en dat er vaker films gedraaid worden in de Muze, ook buiten de vakanties
2. Op kale muren, mooie muurschilderingen over actuele of oude onderwerpen wat mensen boeit om naar te kijken.
3. Meer live muziek (bijvoorbeeld zomers op straat)
4. Plaats voor de jeugd aansprekende content op de sociale media.
5. Iets voor jongeren organiseren zoals een concert of techno feest zou ik heel erg kunnen waarderen, kijk naar Katwijk oranje rock haring rock etc.

Opmerkingen

- Ik wil graag cabaret of stand-up zien.
- Buiten de Grent moet het meer feestelijk worden gemaakt voor jongeren.
- Meer voor jongeren organiseren.
- Neem alle muziek festivals/optredens in je gemeente eens serieus.
- Wees soepel voor strandfeesten en events voor jongeren een aantal keer per jaar. Alle jongeren vertrekken omdat er niks te beleven valt in Noordwijk meer en de helft van de restaurants valt om.
- Ik hoop dat er ook voor mijn leeftijdsgroep (30 -35 jaar) meer ruimte voor kunst en cultuur wordt ontwikkeld.
- Zoek weer naar de sfeer die er vroeger was als je dat vraagt aan de oudere generatie. Autovrije Wilhelmina boulevard en dan een mooi festival daar!
- Meer podia voor lokale muzikanten
- Noordwijk als badplaats/kuuroord is slecht voor jongeren en culturele ontplooiing. Een scene van artiesten/kunstenaars heeft een 'hole' nodig die hier haaks op staat.
- We hebben een duidelijk overzicht van welke verenigingen er zijn en voor welke leeftijdscategorie nodig.

Vervolg

Deze toolkit is ontwikkeld voor de creatieve en culturele instellingen in de gemeente Noordwijk. Dit is een eerste stap om hetgeen dat de gemeente Noordwijk aan kunst en cultuur biedt, ook aantrekkelijk te maken voor jongeren en jongvolwassenen. Om deze toolkit te ontwikkelen is de gemeente de afgelopen maanden druk bezig geweest met het verzamelen van informatie. Met behulp van dit document kunnen de creatieve en culturele instellingen gebruik maken van verschillende tips en tricks die zullen helpen bij het aantrekken van mensen tussen 16 en 35 jaar. Aan de instellingen is het nu de taak om met behulp van deze toolkit te bepalen wat de volgende stap is.

Samen kunnen we jonge mensen in Noordwijk, Noordwijkerhout en de Zilk meer prikkelen om actief en passief gebruik te maken van het kunst en culturaanbod in de gemeente!

Bronnenlijst

Gemeente Noordwijk. (2022, 24 maart). *Cultuurnota, Cultuur in de Kern gemeente Noordwijk 2022 – 2025.*

https://www.noordwijk.nl/Mediatheek_Toptaken/Documenten/Beleid/2022/Kunst_en_cultuur/Cultuurnota_Cultuur_in_de_Kern_2022_2025

Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland. (2022). *Kennisagenda 2021 – 2024.*

https://www.immaterieelerfgoed.nl/nl/media/inline/2022/11/15/kennisagenda_2021_2024.pdf

Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland. (2017). *Kennisagenda 2017 – 2020.*

https://www.immaterieelerfgoed.nl/nl/media/inline/2019/5/25/kennisagenda_kenniscentrum_immaterieel_erfgoed_nederland.pdf

Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst. (2020, 3 juni). *Kennisdossier 'Cultuur en jongeren.'*

<https://www.lkca.nl/artikel/cultuur-en-jongeren/>

Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst. (2016, 15 juli). *Cultuurverenigingen in Nederland: op zoek naar Leden.*

<https://www.lkca.nl/artikel/analyse-cultuurverenigingen/>

Voorstraat 42
2201 HW Noordwijk
☎ +31 (0)71 36 60 600
✉ gemeente@noordwijk.nl
🌐 noordwijk.nl